

Kort rapport onderzoek Experiment Ruimte in Onderwijstijd (ERiO)

Scholen die meededen aan het Experiment Ruimte in Onderwijstijd wiken niet af van het landelijk beeld. Dat constateert de inspectie in het korte rapport onderzoek Experiment Ruimte in Onderwijstijd (ERiO). De inspectie onderzocht in hoeverre basisscholen, die deelnemen aan het Experiment Flexibilisering van de Onderwijstijd (EFO), voldoen aan de basiskwaliteit.

Wat is de context?

De scholen die deelnamen aan het EFO in 2018 met de waardering Voldoende, mochten meedoen aan het ERiO. Daarnaast mochten de scholen met de waardering Goed ook deelnemen. OCW registreerde 17 scholen als deelnemer aan het experiment. Iedere school heeft een eigen invulling gegeven aan de ruimte in onderwijstijd. De inspectie onderzocht de kwaliteit van de deelnemende scholen om ze te vergelijken met scholen die niet deelnamen aan het experiment. Enkele scholen waren al in de onderzoeksplanning opgenomen vanwege een risico-, herstel-, of steekproef kwaliteitsonderzoek. De overige scholen hebben wij voor onszelf op 8 standaarden uit ons onderzoekskader gescoord: het zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2), het pedagogisch-didactisch handelen (OP3), de onderwijstijd (OP4), de veiligheid (VS1), de onderwijsresultaten (OR1) en de drie standaarden voor kwaliteitszorg (SKA1, SKA2, SKA3). Deze scores hebben we vergeleken met de oordelen van de 260 basisscholen die zijn bezocht in het kader van een steekproef kwaliteitsonderzoek (SKO).

De onderzoeksvragen

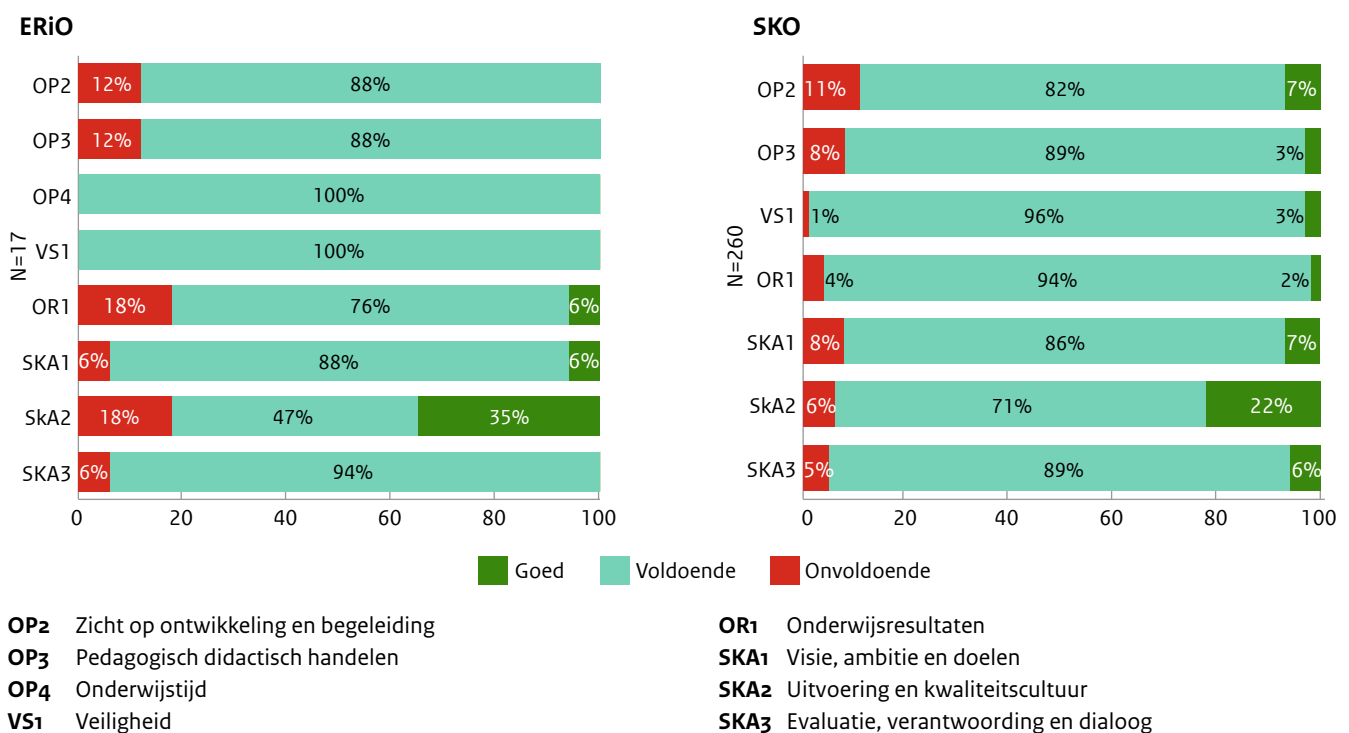
De centrale vraag van het onderzoek luidt: bij hoeveel van de ERiO-scholen voldoet het onderwijs (niet) aan de basiskwaliteit? Om deze vraag te beantwoorden, zijn er deelvragen opgesteld:

1. Is het schooloordeel van de ERiO-scholen vergelijkbaar met scholen die met een SKO-onderzoek zijn onderzocht?
2. Zijn er opvallende verschillen te zien in de oordelen op beslisstandaarden bij ERiO- en SKO onderzoeken?
3. Zijn er bijzonderheden met betrekking tot de onderzochte standaard Onderwijstijd (OP4), op de ERiO-scholen?

De scholen zijn voldoende

14 van de 17 ERiO-scholen zouden een Voldoende eindoordeel hebben gekregen wanneer dit een regulier SKO was geweest. Het percentage Onvoldoendes ligt daarmee binnen de betrouwbaarheidsmarge van de eindoordelen gegeven tijdens de SKO's. Op de standaarden zijn er geen significante verschillen ten opzichte van de resultaten die de Inspectie van het Onderwijs heeft vastgesteld bij het SKO dat een beeld geeft van het onderwijs in Nederland (zie Figuur 1). De standaard onderwijstijd (OP4) is bij alle scholen als voldoende beoordeeld.

Figuur 1 Oordelen per standaard bij kwaliteitsonderzoeken op scholen die deelnemen aan het Experiment Ruimte in Onderwijstijd (2024-2025)

ERiO-scholen wijken niet af van landelijk beeld

Zoals in de alinea hiervoor beschreven zouden 14 van de 17 scholen een Voldoende (82%) eindoordeel hebben gekregen en dit is vergelijkbaar met het aantal scholen in de SKO (83%) met een Voldoende eindoordeel. Dit betekent dat het aantal ERiO-scholen met een Voldoende niet afwijkt van het landelijk beeld. De standaard onderwijstijd is (OP4) bij alle scholen voldoende beoordeeld. Hierin zien we geen bijzonderheden. De onderwijskwaliteit zoals beoordeeld op de standaarden uit het onderzoekskader werd bij het grootste gedeelte van de scholen als voldoende beoordeeld. Op de standaarden Pedagogisch-didactisch handelen (OP3), Onderwijsresultaten (OR1) en Uitvoering en kwaliteitscultuur (SKA2) scoorden ERiO-scholen vaker een onvoldoende dan de scholen onderzocht in het kader van de SKO.

Aanbevelingen

Wij zien dat de kwaliteit van de deelnemende scholen niet significant afwijkt van het landelijk beeld uit het steekproef kwaliteitsonderzoek (SKO).

De scholen die deelnemen aan ERiO hebben niet een significante lagere of hogere kwaliteit van onderwijs. Een causaal verband tussen de ruimte in onderwijstijd en de onderwijskwaliteit is niet vast te stellen.

We adviseren OCW het onderwijsveld duidelijkheid te verschaffen over de (on)mogelijkheden van verruiming van onderwijstijd. Mocht er voor worden gekozen om de ruimte in onderwijstijd te continueren, dan zou dit moeten worden vervat in wetgeving en niet door middel van verlenging van een experiment. Tijdelijke verlenging biedt geen zekerheid en is dus geen basis voor duurzaam beleid.

Scholen die het experiment Ruimte in Onderwijstijd hebben ingevoerd adviseren wij de effecten van ERiO op het leerrendement van de leerlingen in kaart brengen. Zo kunnen ze hun beleid als gevolg van ERiO scherper evalueren en eventueel bijstellen.

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

© Inspectie van het Onderwijs | november 2025

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden van de website van de Inspectie van het Onderwijs. Op de website vindt u ook het technisch rapport dat bij dit onderzoek hoort.